

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget om en omlægning af elevstøtten til elever på de frie kostskoler er ikke af ny dato. Både i de frie skolekredse og blandt de politiske partier har forslaget været til overvejelse i de senere år. Det gælder såvel spørgsmålet om en begrænsning af statsstøtten til ikke-forsørgere blandt dagpengemodtagere på folkehøjskolerne som indførelse af en grundstøtte til alle elever på de frie skoler. Det her fremsatte forslag skal ses på baggrund af undervisningsministerens beslutning om administrativt at spare 10 mill. kr. årligt på elevstøtten til elever, der søger de frie kostskoler.

Besparselsen fremkommer ved at fratage dagpengemodtagere uden forsørgerpligt retten til at søge statstilskud til ophold på folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler.

Denne besparelse forekommer ikke velbegrunderet og rimelig alene af den grund, at elevstøttepuljen ikke fik tilført yderligere midler i 1974, da dagpengemodtagere fik adgang til at søge om statstilskud til deltagelse i kurser på de frie kostskoler.

Beslutningsforslaget har desuden til formål at justere elevstøttepuljen ud fra antallet af elever. For tiden sker der kun en regulering på baggrund af løn- og prisudviklingen.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad nr. 1

En grundstøtte på 30 pct. udgør pr. 1. august 1983 150 kr. pr. uge. På efterskoleområdet har der siden 1962 været en grundstøtte til alle elever. Som begrundelse for en sådan ordning kan det fremføres, at der er tale om skoler, hvortil der er knyttet en undervisningsafgift for eleven, og hvor kostskoleopholdet, der også betales af eleven, indgår som et integreret, obligatorisk led i undervisningen.

Ved indførelse af grundstøtte på 30 pct. til alle elever på kurser af 4 ugers varighed og derover forventes det, at under 10 pct. af bevillingen vil medgå hertil.

Indførelse af en generel grundstøtte vil især komme de 18–21-årige til gode, da mange efter de nugældende regler ikke får støtte på grund af forældrenes indtægts- og formueforhold. Især rammes de unge, hvis forældre er selvstændige erhvervsdrivende inden for håndværk og landbrug, hvor formuen er bundet i fast ejendom.

I en situation med stor ungdomsarbejdsløshed er det vigtigt, at alle unge opmuntres til at forbedre deres viden og livssituation ved at deltage i kurser af almen karakter på de frie kostskoler.

Når det foreslås, at grundstøtte tildeles alle elever på de lange kurser uanset alder, skyldes det hensynet til en administrativ forenkling. Elever på 20 år og derunder vil forbruge 99 pct. af den del af bevillingen, som efter forslaget skal bruges til grundstøtte.

Ad nr. 2

Undervisningsministeren har i et brev af 29. marts 1983 til de frie kostskoler meddelt, at dagpengemodtagere uden forsørgerpligt ikke kan søge statsstøtte til ophold på de frie skoler fra 1. august 1983. Herved brydes princippet om, at alle har adgang til at søge tilskud på lige vilkår.

Beslutningsforslagets nr. 2 har til hensigt at moderere virkningerne af undervisningsministerens afgørelse således, at arbejdsløse på dagpenge – men uden forsørgerpligt – i det mindste kan få en grundstøtte til deltagelse i kurser på de frie kostskoler, samt at dagpengemodtagere på lav ydelse skal have mulighed for at søge transbestemt støtte.

De arbejdsløse – og herunder særlig de unge – udgør i forvejen en gruppe, som er svagt placeret i samfundet. Enhver tilskyndelse til dem om at foretage sig noget, der kan bringe dem ud af den passivitet, hvori de ofte befinder sig, må anses for at være af væsentlig betydning for både dem selv og samfundet.